

**Memur Meskenleri İnşası hakkındaki 4626 sayılı Kanuna ek kanun lâiyhası ve Bayındırlık ve Bütçe komisyonları raporları
(1/347)**

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2252, 6/517

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Memur Meskenleri İnşası hakkındaki 4626 Sayılı Kanuna ek olarak Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 22 . I . 1952 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarisının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Yaptırılmış olan memur konutlarının idare, kira ve tamir işlerine dair Bakanlığımızca hazırlanan ve 4626 sayılı Kanunun 5 nei maddesi hükmüne müsteniden Bakanlar Kurulunca tasdik edilen Memur Konutları Yönetmeliğinin 13 neü maddesinde :

1. A) Çekilen, emekliye çıkan veya çıkarılan, Bakanlık emrine alınan, işten menedilen, genel veya özel hükümlere göre memurluktan çıkarılmasına karar verilen, başka il veyahut ilcede bir memuriyete tâyin olunan memur, bu işlemlerin tekemmülü tarihinden itibaren bir ay,

B) Bu yönetmelik hükümlerine riayet etmiyenlerle bu yönetmeliğin 4 neü maddesinde yazılı nitelikleri kaybedenler, 3 neü maddede yazılı merciler veya daireler tarafından keyfiyetin kendilerine tebliği tarihinden itibaren on beş gün içinde,

2. Memurun ölümü halinde ailesi fertleri, ölümün vukuu tarihinden itibaren 3 ay içinde, İlgallerindeki konutu tahliye ederler, denilmektedir.

Yönetmeliğin âmir olan bu hükmüne rağmen 1946 tarihinden beri cereyan eden tatbikatta memur konutlarında oturmakta iken çekilen, emekliye çıkan veya ayrılan ve Bakanlık emrine alınan veya işten menedilen, başka il veya ilcelerde vazife alan memurlardan mühim bir kısmının yönetmelikte derpiş edilen müddetler içinde konutu tahliye etmediği görülmüş, bizzarure her konut için bir tahliye dâvasının açılması icap eylemiştir.

Adalet teşkilâtının iş hacmi ile mütenasip olmıyan kadroları bu gibi dâvaların kısa bir zaman içinde intacını mümkün kılmadığı gibi, kiracların rapor almak suretiyle birçok hileli yollara sapsamak gibi usul kanunlarımızın müsait birçok hükümlerinden faydalanarak işi uzattıkları ve böylece bir tahliye dâvasının bir iki sene devamına sebebiyet verdikleri Bakanlığuma akseden muamelelerden anlaşılmaktadır.

Bilhassa, Ankara'dan başka mahallere nakledilenlerle ölenlerin mirasçalarına ve milletvekili seçilenlere tebliğat yapılması başlıbaşına müşkülât arz etmekte ve uzun zamanın zıyanına sebebiyet verilmektedir.

Bütün bu müşkülâtın bertaraf edilebilmesi için hususiyetine binaen tahliyenin umumi hükümlere göre mahkemeler vasıtasıyla değil idari yoldan yapılması suretiyle mümkün görüldüğünden 2311 ve 5830 sayılı Kanunla kabul edilen buna benzer hükümlerin tatbikatında çok müs-pet neticeler verdiği sabit olduğundan işbu tasarinın hazırlanmasına lüzum ve zaruret hâsıl olmuştur.

Bayındırlık Komisyonu raporu

T .B. M. M.

Bayındırlık Komisyonu

Esas No. 1/347

Karar No. 40

20 . VI . 1952

Yüksek Başkanlığa

Hükümet tarafından hazırlanarak Yüksek Başkanlığınızca 24 . II . 1952 günlü yazı ile komisyonumuza havale buyurulan (Memur Meskenleri İnşası hakkındaki 4626 sayılı Kanuna ek kanun) tasarısı; komisyonumuzun 17 . VI . 1952 tarihli toplantısında incelendi.

Memuriyetten çekilen, emekliye çıkan veya çıkarılan, bakanlık emrine alınan, üstten menedilen, genel ve özel hükümlere göre memurluktan çıkarılmasına karar verilen, başka il veya ilcede memuriyete tâyin ve nakledilen veya vefat etmiş olan memurların, memuriyet hakları devam ettiği müddetçe; o mahaldeki memur ve ailelerinin birlikte ikamet kolaylığını sağlamak maksadıyla; Devlet tarafından yaptırılan ve ucuz bir bedelle kendilerine kiracı sıfatıyla terk edilen meskenleri; o mahalde memuriyet hakları ortadan kaldırıldığı halde; tahliye etmemekte ısrar ettikleri görülmektedir.

Bu sebeple; umumi hükümler dâhilinde mahkemelere tahliye dâvasının açılması halinde; yeni tâyin edilen memurların aynı şekilde bu evlerden uzun zaman istifadeleri sağlanamamakta ve yönetmelikteki tahliye hükümlerine riayet etmiyen eski memur ve ailelerinin aleyhlerine açılan dâvaların üntacı ise; uzun zamana mütevakıf bulunmakta olduğu anlaşılmaktadır.

Memurluk hakkı devam ettiği müddete munhasır olmak üzere, bu binalardan istifade hakkı bulunan memurun; her ne suretle olursa

olsun, memurluk hakkının kalkması halinde binayı tahliye edeceğini imzasiyle ve peşinen taahhüt etmesine rağmen tahliye etmemeleri hali; gayrimenkule tecavüz ve fuzuli devam eden bir işgalden ibaret sayılabilir.

Yönetmelikteki tahliye hükümlerinin tatbikatta kâfi bulunmadığı neticesine varıldığından tahliye hükümlerinin kanuni bir şekle âfrah ve tedvini zarureti ile teklif edilen üç ve bir geçici maddeden ibaret kanun teklifi komisyonumuzca muvafık görülmüş ve aynen kabulüne karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Bayındırlık Komisyonu

Başkanı

Niğde

A. Doğanay

Kâtip

Konya

H. Ölçmen

Gaziantep

S. Kuranel

Erzincan

Z. Soylu

İmzada bulunamadı

Giresun

A. Tüfekcioğlu

Bu Rapor Sözcüsü

Kastamonu

H. Tosunoğlu

Denizli

B. Akşit

İmzada bulunamadı

Gaziantep

C. San

Urfa

H. Oral

Kayseri

E. Develioğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T .B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/347

Karar No. 71

6 . IV . 1953

Yüksek Reisliğe

Memur Meskenleri İnşası hakkındaki 4626 sayılı Kanuna ek olarak Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek

Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 6/517 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Bayındırlık Komisyonu raporiyle birlikte ko-

misyonumuza havale olunmakla Millî Emlâk Umum Müdürü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Lâyihanın mucip sebeplerinde 4626 sayılı Kanunun 5 nci maddesi hükmüne istinaden yürürlüğe konulmuş bulunan, memur meskenlerinin idare, kira ve tamir işlerine dair yönetmeliğin 13 ncü maddesinde mevcut hükümlere rağmen 1946 tarihinden beri cereyan eden tatbikatta, bu gibi meskenlerde oturmakta iken memuriyetten çekilen, emekliye ayrılma, vekâlet emrine alınan veya işten menedilen, başka vilâyet ve kazalardaki vazifelere nekledilen veya oralarda vazife alan memurlardan mühim bir kısmının yönetmelikte derpiş edilen müddetler içinde meskenlerini tahliye etmedikleri ve bâzılarının rapor almak suretiyle hileli yollara sapmak suretiyle usul kanunlarımızın müsait hükümlerinden faydalanarak işi uzattıkları ve bundan dolayı açılan tahliye dâvalarının bir iki sene devamına sebebiyet verdikleri, ve lâyihanın bu müşkülâtın bertaraf edilebilmesi maksadiyle sevk edilmiş olduğu beyan ve izah olunmaktadır.

Bayındırlık Komisyonu tarafından aynen kabul edilen lâyiha üzerinde komisyonumuzda cereyan eden müzakere neticesinde birinci maddede tadilen kabul edilmiş ve aynı zamanda bu madde hükmünün, katma ve özel bütçeli idare

relerde ve İktisadi Devlet Teşekkülleriyle mütedavil sermaye ile idare olunan Devlet müesseselerinde çalışan memur, müstahdem ve işçilere bu sıfatlarından dolayı, daire ve müesseselerince tahsis edilen binalar hakkında da tatbik edilmesini temin maksadiyle ikinci maddede yeniden tanzim ve Hükümetin geçici maddesi de yine tadilen kabul edilmiştir.

Yürürlük maddeleri şeklen değiştirilmek suretiyle yeniden hazırlanan kanun lâyihası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Sözcü	Kâtip
Bursa	İstanbul	Sivas
K. Yılmaz	H. Hüsman	H. İmre
Ankara	Antalya	Burdur
M. Ete	A. Sarıoğlu	F. Çelikbaş
Elâzığ	İstanbul	İstanbul
Ö. F. Sanaç	S. Oran	F. Sayımer
Kastamonu	Kırklareli	Konya
H. Türe	Ş. Bakay	R. Birand
Konya	Ordu	Seyhan
M. A. Ülgen	R. Aksoy	S. Barı
Seyhan		Sinob
C. Türk		S. Somuncuoğlu
Trabzon		Trabzon
Muhallifim		S. F. Kalaycıoğlu
C. R. Eyüboğlu		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Memur Meskenleri İnşası hakkındaki 4626 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — 4626 sayılı Kanuna aşağıda yazılı madde eklenmiştir :

Madde 6. — Kendilerine konut tahsis edilen memurlar, memuriyetle ilgilerinin kesilmesi, tahsis edilen konutun bulunduğu yerden başka bir mahalle tâyin ve naklolunmaları, ölümleri veya sair suretlerle konuttan istifade hakkını kaybeylemeleri halinde Bakanlar Kurulunca tâyin edilen süre içinde konutu boşaltmaya mecburdurlar. Bu süre içinde boşaltılmadığı takdirde, başkaca tebligata lüzum kalmadan, konut illerde valilerin, ilçelerde kaymakamların, bucaklarda bucak müdürlerinin kararı ile bir hafta içinde zorla boşalttırılır.

İdari ve kazai merciler nezdinde bu karar-

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Memur Meskenleri İnşası hakkındaki 4626 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1. — Genel bütçeye dâhil dairelerde çalışan ve munhasıran bu sıfatlarından dolayı kendilerine bedelli veya bedelsiz mesken olarak tahsis edilmiş binalarda oturan memur ve müstahdemlerden emekliye ayrılanlar, istifaen çekilenler, başka bir yere nakil ve tâyin olunanlar, vekâlet emrine alınanlar, işten menedilenler, kadro dolayısıyla açıkta kalanlar ve her ne suretle olursa olsun bu sıfatları zail olanlar, tahsis yapıldıktan sonra aynı mahalde kendisine, karısına veya evli bulunmayan çocuğuna ait evi bulunduğu anlaşılınlar ve bunların ölmü halinde bu binalarda birlikte oturmakta bulunan aileleri, yönetmelikte tâyin edilen süreler içinde bu evleri boşaltmaya mecburdurlar. Bu

lara karşı itiraz, ancak kararın infazından sonra mümkündür. Yetkili merciler tarafından kendisine tahsis yapılmadan konut işgal edenler hakkında da aynı hükümler uygulanır.

süre içinde boşaltılmadığı takdirde, başkaca tebligata lüzum kalmadan bu evler vilâyetlerde valilerin, kazalarda kaymakamların, nahiyelerde nahie müdürlerinin kararı ile bir hafta içinde zorla boşalttırılır. Bu kararlara karşı idari ve kazai merciler nezdinde itiraz bu kararların icra ve infazını durduramaz.

Yetkili merciler tarafından kendisine tahsis yapılmadan bu evleri işgal edenler hakkında da yukarıki hükümler uygulanır.

MADDE 2. — Birinci madde hükmü, katma ve özel bütçeli dairelerde, İktisadi Devlet Teşekküllerinde ve mütedavil sermaye ile idare olunan Devlet müesseselerinde çalışan memur, müstahdem ve işçilere munhasıran bu sıfatlarından dolayı, işbu daire ve müesseseler tarafından tahsis edilmiş binalar hakkında da tatbik olunur.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayınlamasından önce boşaltma süresi bittiği halde henüz boşaltılmamış olan gayrimenkuller, tahliye dâvası açılmış olsun veya olmasın, yukardaki maddede yazılı şekilde boşalttırılır.

GEÇİCİ MADDE — Mesken olarak tahsis edilmiş olup da bu kanunun neşrinden önce boşaltma süresi bittiği halde henüz boşaltılmamış olan binalar, tahliye dâvası açılmış olsun veya olmasın, yukardaki maddelerde yazılı şekilde boşalttırılır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde mer'iyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür. •

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya, İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>A. Menderes</i>	Başbakan Yardımcısı <i>S. Ağaoğlu</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
	<i>R. Nasuhioğlu</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>H. Köymen</i>	ve Devlet B. V. <i>F. L. Karaosmanoğlu</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>T. İleri</i>	<i>K. Zeytinoglu</i>
Eko. ve Ticaret Bakanı	Sağlık ve So. Y. Bakanı
<i>Muhlis Ete</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Sıtkı Yırcalı</i>	<i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma ve İşletmeler B. V.
<i>S. Kutbek</i>	<i>N. Özsen</i>